Oświadczenie złożone
przez senatora Władysława Komarnickiego
na 29. posiedzeniu Senatu
w dniu 27 lutego 2025 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

Zwracam się do pana premiera w imieniu mieszkańców polsko-niemieckiego pogranicza, a w szczególności w imieniu mieszkańców Słubic, którzy regularnie i dotkliwie borykają się z całkowitym paraliżem swojego miasta spowodowanym nadmierną liczbą przejeżdżających przez nie pojazdów.

Słubice to miasto położone na granicy polsko-niemieckiej, z wciąż zwiększającym się ruchem tranzytowym i infrastrukturą drogową, która nie jest dostosowana do realiów życia na prężnie rozwijającym się pograniczu. Mimo że lokalny samorząd od ponad 2 dekad walczy o to, by obwodnica Słubic finalnie powstała, i chce zrobić wszystko, co w jego mocy, by doczekała się budowy, nie ma pewności, że tak właśnie będzie. Na razie inwestycja została ujęta na liście rezerwowej Programu budowy 100 obwodnic na lata 2020–2030 jako możliwa do realizacji, lecz bez zapewnionych środków finansowych na ten cel.

Dlaczego Słubice powinny się znaleźć na liście priorytetowych 100 obwodnic? Przemawia za tym kilka kluczowych kwestii.

1. Bezpieczeństwo mieszkańców

Słubice są sparaliżowane przez korki, w konsekwencji czego mieszkańcy Słubic odczuwają radykalny spadek jakości życia i poczucia bezpieczeństwa. Ponadnormatywna ilość spalin, natężenie hałasu, brak możliwości przemieszczania się po mieście to codzienność dla mieszkańców tego miasta. Z powodu korków karetki jadące do jedynego szpitala w powiecie, położonego bezpośrednio przy moście granicznym, borykają się z ogromnymi problemami. Wielokrotnie blokowany był też przejazd samochodów straży pożarnej.

2. Bezpieczeństwo komunikacyjne

Słubice przemierzają tysiące osób. Z aktualnych danych statystycznych wynika, że we Frankfurcie nad Odrą, który znajduje się po drugiej stronie mostu granicznego, pracuje ok. 2,5 tysiąca osób ze Słubic, a niemal 200 dzieci uczęszcza do tamtejszych szkół i przedszkoli. Według danych z 2023 r. ponad 94 tysiące osób można zaliczyć do pracowników transgranicznych, dojeżdżających do pracy w Niemczech i wracających do domu w Polsce codziennie lub co najmniej raz w tygodniu. W samej Brandenburgii, z którą graniczą Słubice, jest ok. 50 tysięcy takich pracowników, w tym ponad 6 tysięcy w Berlinie. W okresie świątecznym, wakacyjnym czy w czasie ferii należy doliczyć też osoby jadące na zachód, pracujące i mieszkające na stałe w Niemczech, Holandii czy Belgii. To właśnie one co weekend przejeżdżają przez słubickie ulice i jedyny most miejski. Z powodu braku obwodnicy całkowicie blokują to miasto.

3. Zabezpieczenie przed klęskami żywiołowymi i katastrofami

We wrześniu 2024 r., podczas zagrożenia powodziowego, władze gminy Słubice musiały wnioskować o zamknięcie miasta dla ruchu tranzytowego. Było to jedyne rozwiązanie dające szansę na ratunek mieszkańców podczas przejścia fali na Odrze. Spowodowane to było brakiem obwodnicy. Obwodnica pozwoli na swobodne przemieszczanie się służb, bez potrzeby wjeżdżania do centrum miasta, do miejscowości najbardziej zagrożonych powodzią, Nowego Lubusza (236 mieszkańców), Pławidła (207), Drzecina (327) i Świecka (188), w których mieszka łącznie 958 osób. Należy zadbać o ich bezpieczeństwo.

4. Bezpieczeństwo narodowe i nowy most na Odrze

Ekspansja Rosji na Ukrainę to niebezpieczeństwo zagrażające całej Europie. Na granicy zachodniej potrzebujemy sprawnej infrastruktury drogowej, ale także nowych przepraw mostowych pomiędzy Polską a Niemcami. Gmina Słubice prowadzi rozmowy ze stroną niemiecką i w ramach wspólnego projektu przygotowuje założenia pod budowę nowego mostu. W tej sprawie mówi jednym głosem z władzami Frankfurtu nad Odrą: potrzeba nowej przeprawy mostowej w północnej części miasta.

5. Obwodnica to przyszłość i rozwój

Obwodnica wyznaczy nowe kierunki rozwoju gospodarczego w tej części Polski, a nowe inwestycje to miejsca pracy i dochody własne gminy (podatki), które przełożą się bezpośrednio na życie i dobrostan mieszkańców.

Gmina Słubice intensywnie włącza się w proces przygotowania dokumentacji niezbędnej do budowy obwodnicy Słubic. Dlatego podjęła następujące działania.

Po pierwsze, ze środków gminy przygotowywane jest studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowe dla obwodnicy. Gmina Słubice podpisała porozumienie z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad, które umożliwiło m.in. rozstrzygnięcie przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej w ramach studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego z elementami koncepcji programowej (STES), wraz z kompletnymi materiałami do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy obwodnicy Słubic. Koszt prac, 4 miliony 902 tysiące 411 zł, zgodnie z porozumieniem wzięła na siebie gmina Słubice. Nadzór nad realizacją dokumentacji projektowej będzie sprawował zielonogórski oddział GDDKiA, a zespół gminy planuje aktywny udział w tym procesie. Umowa pomiędzy GDDKiA a wybranym wykonawcą została podpisana 11 lutego tego roku.

Po drugie, gmina pozyskuje środki i współpracuje ze stroną niemiecką. Lokalny samorząd wraz z miastem partnerskim, tj. Frankfurtem nad Odrą, pracuje nad poprawą mobilności, bezpieczeństwa i budową drugiego mostu na Odrze. Infrastruktura drogowa Słubic nie nadąża za rozwojem tranzytowym i gospodarczym, choć pierwsze dokumenty dotyczące koncepcji przebiegu obwodnicy Słubic powstały już w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku, tyle że trasa ta nie ma ostatecznie opracowanego kształtu. W założeniach mieszkańców obwodnica powinna omijać Kunowice oraz Drzecin, a w przyszłości prowadzić także do nowego mostu łączącego Słubice z Frankfurtem nad Odrą w północnej części miasta. Jest to niezbędne do zapewnienia bezpiecznego przejazdu tysiącom podróżnych oraz mieszkańcom obu miast, które stanowią urbanistyczną całość i są zamieszkane przez niemal 80 tysięcy osób. Mieszkańcy Słubic pracują nad poprawą mobilności ze swoimi sąsiadami zza Odry. Gmina Słubice podpisała z miastem Frankfurt nad Odrą porozumienie partnerskie do projektu Mobilne Dwumiasto. Jesienią 2025 r. powstaną 2 dokumenty: „Koncepcja mobilności i transportu dla dwumiasta” oraz „Transgraniczny, zintegrowany model transportu”.

W imieniu mieszkańców Słubic, potrzebujących wsparcia na poziomie krajowym, a także w swoim imieniu, zwracam się do pana, Panie Premierze, o pomoc i wsparcie w realizacji najważniejszego projektu w historii Słubic.

Władysław Komarnicki